

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-04-12

SBN 2023-04-25

Diarienummer SBF-2023-00355

Handläggare

Karin Vilhelmson

Telefon: 031-368 16 83

E-post: karin.vilhelmson@stadsbyggnad.goteborg.se

Svar på motion av Elisabeth Lann (KD) och Samuel Bråse (KD) om att inrätta en skärgårdssamordnare

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden

1. Motion av Elisabeth Lann (KD) och Samuel Bråse (KD) om att inrätta en skärgårdssamordnare avstyrks.
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som yttrande över motionen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Stadsbyggnadsförvaltningen har fått en motion av Elisabeth Lann (KD) och Samuel Bråse (KD) på remiss om att inrätta en skärgårdssamordnare. I motionen beskrivs att en skärgårdssamordnare behövs för att synliggöra skärgårdsfrågorna och omhänderta skärgårdens intressen på ett bättre sätt än idag.

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att en tjänst i enlighet med motionen, innebär ett alltför omfattande uppdrag för en enstaka roll, samt en roll med ett oklart mandat, då frågorna som samordnaren förväntas hantera ligger mellan olika nämnders uppdrag. Förvaltningen anser att en vidareutveckling av det redan existerande forumet Ö-dialogen kan svara på delar av motionen om ökad samordning samt förbättrat omhändertagande av frågor från Ö-dialogen.

Stadsbyggnadsförvaltningen avstyrker motionen men ser ett fortsatt behov av att omhänderta skärgårdsfrågor som har bäring på en levande skärgård, men där plan- och bygglagen inte nödvändigtvis är rätt verktyg.

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att det är tveksamt om uppdraget att ta vidare arbetet med en lokal utvecklingsplan för samverkan i skärgården hamnar inom det kommunala ansvaret. Om en lokal utvecklingsplan för samverkan i skärgården ska tas fram behöver Staden identifiera vilken förvaltning eller bolag som har ansvaret inom sitt verksamhetsuppdrag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att inrätta en skärgårdssamordnare skulle innebära en ny tjänst med tillhörande personalkostnader. Det är oklart vilken förvaltning som tjänsten som skärgårdssamordnare skulle tillhöra och vilken förvaltning som då kommer att bära kostnaden.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att inrätta en skärgårdssamordnare kan synliggöra och öka transparensen för boende i skärgården om hur kommunen arbetar och vad kommunen har för mandat. Detta har positiv inverkan ur ett demokratiperspektiv.

Ur ett jämlikhetsperspektiv är det inte självklart att enbart skärgården är i behov av en samordnare. Till exempel kan de områden som enligt Polisen är utpekade som särskilt utsatta områden, även vara i behov en liknande tjänst, vilket gör att inrättandet av en skärgårdssamordnare kan vara negativt ur ett hela-staden-perspektiv.

Bilagor

1. Bilaga 1. Förstudie Södra skärgården

Ärendet

Stadsbyggnadsförvaltningen har fått en motion av Elisabeth Lann (KD) och Samuel Bråse (KD) på remiss om att inrätta en skärgårdssamordnare.

Remissvar ska skickas till stadsledningskontoret senast 28 april.

Beskrivning av ärendet

Motionen av Elisabeth Lann (KD) och Samuel Bråse (KD) föreslår att Göteborgs stad inrättar en skärgårdssamordnare för att synliggöra skärgårdsfrågorna och omhänderta skärgårdens intressen på ett bättre sätt än idag.

Motionen beskriver att Ö-dialogen, som är en arena för information, erfarenhetsutbyte och fördjupad dialog mellan boende på öarna och politiker, behöver kompletteras med en skärgårdssamordnare för att ytterligare ge tyngd till skärgårdens specifika frågor.

I motionen nämns kommunfullmäktiges uppdrag under 2022 till dåvarande byggnadsnämnd, att tillsammans med berörda nämnder, ta fram en strategisk plan för skärgårdens framtida utveckling. Att följa upp den strategiska planen, beskrivs i motionen som en del av en skärgårdssamordnarens ansvar, liksom att förbättra samverkan mellan Göteborgs stads förvaltningar samt att förbättra omhändertagandet av frågor från Ö-dialogen.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att en tjänst i enlighet med motionen, innebär en roll med ett alltför omfattande uppdrag och med ett oklart mandat då frågorna som samordnaren förväntas hantera ligger mellan olika nämnders uppdrag.

Stadsbyggnadsförvaltningen avstyrker därför motionen. Förvaltningen anser att en vidareutveckling av det redan existerande forumet Ö-dialogen kan svara på delar av motionen.

I motionen beskrivs tre områden som skärgårdssamordnaren får i uppdrag: att följa upp en strategisk plan för södra skärgården, att förbättra samverkan mellan förvaltningar samt att förbättra omhändertagandet av frågor från Ö-dialogen. Nedan följer hur stadsbyggnadsförvaltningen ser att dessa tre delar kan omhändertas inom befintlig verksamhet:

Att följa upp strategisk plan för södra skärgården

I motionen hänvisas till kommunfullmäktiges uppdrag under 2022 till dåvarande byggnadsnämnd, att ta fram en strategisk plan för Södra skärgården. Uppdraget hanterades i form av en förstudie, som ett första steg mot en strategisk plan – se Bilaga 1 Förstudie Södra skärgården. Förstudien togs fram av stadsbyggnadskontoret i samarbetet med trafikkontoret och återrapporterades i byggnadsnämnden under december 2022.

I förstudien sammanfattas kunskapsläget i ett antal utmaningar, bland annat riksintresse för totalförsvaret kopplat till nybyggnation, parkering på Saltholmen, kollektivtrafiksutbudet med mera. Förstudien innehåller även en redogörelse över vilken form en strategisk plan för skärgården skulle kunna ha (fördjupad översiktsplan, planprogram, nya detaljplaner samt lokal utvecklingsplan för samverkan).

Södra skärgården har en problematik som liknar glesbygd, med en åldrande befolkning och minskat underlag till samhällsservice och kommersiell service, vilket gör att

Samverkan behövs mellan ideella, privata och offentliga aktörer för att hålla skärgården levande. Det är inte nödvändigtvis planering enligt plan- och bygglagen som är rätt verktyg för att hantera strategiska frågor som handlar om samverkan och slutsatsen i Förstudie Södra skärgården är därför att en lokal utvecklingsplan för samverkan skulle ge bäst förutsättningar för att utveckla en levande skärgård (i kombination med nya detaljplaner).

En lokal utvecklingsplan för samverkan skulle kunna tydliggöra hur kommunen kan stödja och ge förutsättningar för en levande skärgård, samt tydliggöra vilka frågor som ligger inom kommunens mandat och vilka frågor som kräver engagemang och samarbete från lokalt näringsliv och boende för att hålla skärgården levande.

En utvecklingsplan för samverkan bedömdes dock inte ligga inom dåvarande stadsbyggnadskontorets verksamhetsuppdrag och likaså inte inom nuvarande stadsbyggnadsförvaltnings verksamhetsuppdrag. I stadsbyggnadsnämndens reglemente kapitel 2 § 1 står att ”nämnden har ansvar för att driva och samordna den fysiska planeringen för Göteborg, samordna och ansvara för den samlade strategiska stadsplaneringen samt kommunens reglering av bebyggelse, mark och vatten”. Samverkansfrågor om till exempel turism, stötta lokala företag, förutsättningar för aktiv fritid med mera, ryms inte inom uppdraget.

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att det är tveksamt om uppdraget att ta vidare arbetet med en lokal utvecklingsplan för samverkan i skärgården hamnar inom det kommunala ansvaret. Om en lokal utvecklingsplan för samverkan i skärgården ska tas fram behöver Staden identifiera vilken förvaltning eller bolag som har ansvaret inom sitt verksamhetsuppdrag.

Att förbättra samverkan mellan förvaltningar

Vid årsskiftet implementerades den nya organisationen för stadsutveckling (NOS) där fem nämnder upplöstes och fyra nya nämnder sjuöptes: stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden och stadsmiljönämnden. Syftet bakom organisationsförändringen är att skapa en mer sammanhållen och transparent stadsutvecklingsprocess för göteborgare, besökare och näringsliv.

Organisationsförändringen har som mål att ge bättre förutsättningarna för samverkan mellan de stadsutvecklande förvaltningarna än tidigare. Förvaltningarna behöver tid att landa i det nya och komma i gång med de förvaltningsöverskridande samverkansprocesser som nu är under framtagande. Först därefter ser stadsbyggnadsförvaltningen behov av att utvärdera för att se om det finns behov av åtgärder för att ytterligare förbättra samverkan mellan förvaltningarna, gällande skärgårdsfrågor så väl som andra frågor.

Stadsbyggnadsförvaltningen ser däremot ett behov av att Ö-dialogen blir mer känt som forum hos alla förvaltningar. Nämnden för demokrati och medborgarservice, som är ansvarig nämnd för Ö-dialogen, behöver ajourhålla övriga förvaltningar och forumets existens och vara uppmärksam på om politiska uppdrag inkommer, rörande skärgården. Ett ömsesidigt ansvar ligger också hos alla förvaltningar att ta upp relevanta uppdrag och frågor i Ö-dialogen.

Att förbättra omhändertagandet av frågor från Ö-dialogen

Ö-dialogen nyttjas redan i dag för information och dialog med skärgårdens representanter om uppdrag hos Göteborgs stads förvaltningar och bolag. Ö-dialogen är unikt, då

motsvarande dialogforum mellan medborgare, politiker och tjänstepersoner saknas i övriga delar av staden. Att utveckla denna unika tillgång är mer resurseffektivt, än lägga ytterligare resurser på att inrätta en ny tjänst.

Motionen indikerar att det finns ett behov av att se över hur återkopplingen av frågor sker till Ö-dialogen. Motionen indikerar även att det kan finnas behov av att förtydliga var respektive fråga som behandlas befinner sig på dialogtrappan, om finns det möjlighet att faktiskt påverka i en viss fråga, eller om det bara finns möjlighet att få information.

Det faktum att forumet finns skapar ofrånkomligen förväntningar att Ö-dialogen kan påverka beslut, men även om beredning av ett beslut har gjorts inom Ö-dialogen kan det finnas tillfällen då kommunen prioriterar ur ett hela-staden perspektiv, snarare än ur ett skärgårdsperspektiv. Det kan därmed finnas behov av att kommunicera politikens prioriteringar, varför ett besluts togs och vilket mandat politiken har i frågor som berör öarna.

Henrik Kant

Jenny Adler

Stadsbyggnadsdirektör

Avdelningschef Strategi och taktik